

Урїтеся, гїтайте, / ружоту наурїтеся, / І свого не цурїтеся. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 15-16
(1079-1080)
Квітень
2022 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

«Хоч іскру кожен. Іскру – кожен. Всі разом – буде Україна»

Наталка НІКУЛІНА

• Евакуйований з Харкова Юрій наразі тимчасово мешкає у Дніпрі. До війни він з дружиною любив мандрівки, писав пісні. Зараз працює в одному з волонтерських центрів – хоче бути корисним. У волонтерському штабі допомагає плести сітки та сортує речі.

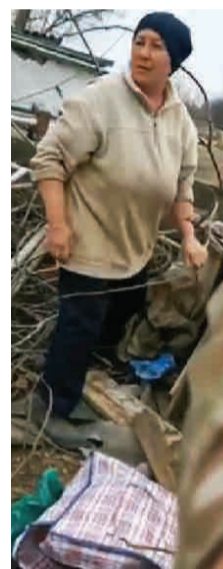
Перемога України складається із вчинків кожного українця. Кожного, хто захищає країну на фронті, кожного, хто стоїть на блокпостах чи патрулює міста. Кожного, хто навчає дітей чи приймає пацієнтів у лікарнях. Кожного, хто випікає хліб, і кожного, хто його купує. Кожного, хто підтримує країну та інших українців.

• Микола Тишик заманив ворожі танки в болото. Один із Т-72 потонув, а другий загруз в трясовині. Після цього Микола врятував своїх побратимів на блокпосту. За допомогою троса витягнув загрузлу машину з болота, на якій і приїхав у табір.

• Черкаського прикордонника, автора легендарної фрази про російський корабель, нагородили відзнакою «За заслуги перед Черкащиною».

• Смілива українка забрала в окупантів мішок боєприпасів та заховала в кролячій клітці. А коли село звільнили передала трофеї для ЗСУ.

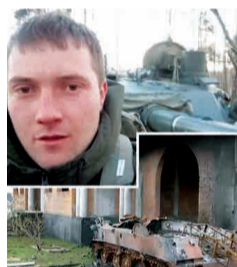

• Український клуб випустив 12-річного мариупольця Дмитра Кеду на поле на останній хвилині благодійного товариського матчу «Лехія» – «Шахтар» за рахунку 2:2. Суперники розступилися перед Дмитром, і той, вирішальним ударом, приніс «Шахтарю» перемогу.

• Молодий командир разом із підрозділом за день знищили 30 одиниць броньованої та 60 одиниць автомобільної техніки, багатьох орків. Також захопили озброєння та полонених!

• Ірпонець Сергій Кряж наготував коктейлів Молотова, перейшов по відкритій місцевості і закидав бойову машину десанту ворога, через що вона вигоріла вщент. За кілька днів окупанти почали обстріл по будинку, де мешкав Сергій, – його було розстріляно.

• З перших днів війни 9-річний Вова Дячук нарівні з дорослими почав волонтерити. За одну робочу зміну хлопчик готує до 300 канапок на місцевій польовій кухні. Серед волонтерів Вова вже отримав власний позивний – «Маленький шеф».

• Павло Федосенко – власник піцерії у Харкові продовжує готувати піцу й під час війни. Він особисто розвозить її харків'янам у різні райони. Щодня Павло приймає десятки дзвінків від людей з-за кордону, які оплачують замовлення для лікарів, пожежників і пересічних людей. Нещодавно Павло зробив сюрприз дітям – доставив у харківське метро декілька коробок смаколиків.

• На Київщині п'ятикласник Максим вночі прийшов записатися в добровольці. Доброволець Олексій Ковтун: «До нас уночі прийшов 11-річний хлопчик. Прийшов у комендантську годину. Сам. Пішки. До військових... Він прийшов воювати! Вже потім ми передали його схвильованій мамі, яку було швидко знайдено. Мама, до Вас прохання – не лайте Героя!»

• Мурал у Празі. Хоробра маленька дівчинка ховає під Прапором України найцінніше для неї – американського Міккі Мауса, чеського Крота, французького Обелікса, німецьку бджілку Майю та інших казкових персонажів.

Сьогодні стійка Україна справді вирішує розклад майбутнього Європи.

ВСТУПНА КАМПАНІЯ – 2022

Цього року у зв'язку з жорстокою війною рф проти України прийнято рішення про одноразову зміну алгоритму вступної кампанії.

Для організації безпечного, цифровізованого та прозорого випробування передбачено проведення національного мультипредметного тесту (НМТ), який дозволить створити рівний доступ, забезпечити об'єктивність і мінімізувати корупційні ризики.

Український центр оцінювання якості освіти підготував роз'яснення про зміст, структуру й оцінювання блоків НМТ з української мови (<https://testportal.gov.ua/skladnyky-natsionalnogo-multipredmetnogo-testu-ukrayinska-mova/>), математики (<https://testportal.gov.ua/skladnyky-natsionalnogo-multipredmetnogo-testu-matematyka/>) та історії України (<https://testportal.gov.ua/skladnyky-natsionalnogo-multipredmetnogo-testu-istoriya-ukrayiny/>). Із демонстраційним варіантом НМТ можна ознайомитися за посиланням – <https://testportal.gov.ua/nmt-projdy-demonstratsijnyj-variant-onlajn/>

Поглибити знання з української мови можна, відвідуючи онлайн-уроки, які проводять ваші вчителі, а також уроки Всеукраїнської школи онлайн (<https://lms.e-school.net.ua/>). Крім цього, ви можете відвідувати офлайн-заняття, якщо дозволяє безпекова ситуація. Для самостійного тренування можна використовувати матеріали (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nacionalnij-multipredmetnij-test>) попередніх років.

ЗАРАХУВАННЯ ДІТЕЙ ДО ШКІЛ

Порядок, за яким наразі здійснюється зарахування дітей до закладів середньої освіти, не встановлює конкретної дати початку прийому документів. Місцеві органи виконавчої влади щороку самостійно визначають цю дату.

Так, у Києві та Хмельницькому прийом документів розпочинається 2 травня 2022 року, у Вінниці він стартував 26 квітня, а в Рівному – 31 квітня. Актуальні терміни прийому документів варто уточнювати в конкретній школі або

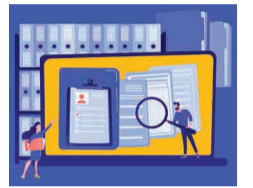
в органах управління освітою населених пунктів чи громад.

Згідно з рекомендаціями МОН щодо зарахування дітей до 1 класу в умовах воєнного часу, батьки або особи, які їх замінюють, мають написати заяву щодо зарахування дитини до 1 класу, а також додати копію свідоцтва про народження або документа, що посвідчує особу (під час подання копії перевіряється оригінал) та довідку про медогляд.

У 2022 році внутрішньо переміщені особи зараховуються до ЗЗСО навіть при відсутності одного чи обох документів.

Зарахування дітей здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних і комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 16 квітня 2018 року № 367 (<https://bit.ly/3cwfWi>) та наказу МОН від 28 березня 2022 року № 274 (<https://bit.ly/3s2vTM3>) «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні».

Докладніше – <https://bit.ly/3LEz8RV>

Зміни у завданнях ІРЦ

29 квітня 2022 року під час засідання Кабінету Міністрів України ухвалено зміни до Положення про інклюзивно-ресурсні центри щодо розширення кола завдань на період дії воєнного стану.

Нові завдання ІРЦ: • проведення комплексної оцінки та здійснення системного кваліфікованого супроводу осіб з ООП, які вимушено змінили місце проживання (перебування) і були зараховані в інклюзивні класи (групи) або здобувають освіту з використанням технологій дистанційного навчання; • надання інформаційної підтримки батькам дітей з ООП щодо закладів, у яких дитина може продовжувати навчання та отримувати інші додаткові послуги.

Докладніше – <https://bit.ly/3OQFAXW>

Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію

Учні та викладачі закладів ПТО не підлягатимуть призову на військову службу під час мобілізації.

14 квітня Верховна Рада України прийняла за основу та в цілому зміни до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо відстрочення від призову на військову службу під час мобілізації деяких категорій громадян».

Зокрема, перелік осіб, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації, доповнили такими категоріями, як учні і викладачі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Внесені до законодавства зміни убезпечать від загрози зриву проведення навчального

процесу і практичної підготовки у закладах професійної освіти та сприятимуть наповненню ринку праці кваліфікованими робітниками (будівельниками, електриками, машиністами, токарями, сантехніками тощо).

В умовах воєнного та післявоєнного періоду ринок праці гостро відчуватиме потребу у фахівцях робітничих професій.

Брак кваліфікованих робітників може стати перешкодою у якнайшвидшій відбудові економіки та країни в цілому, тому безперервна підготовка робітників у закладах П(П)ТО має надзвичайно важливе значення.

Нагадаємо, більшість закладів професійної, фахової та вищої освіти здійснюють навчання в регіонах, у яких це можливо та дозволяє безпекова ситуація.

Книжки – за кордон

1 300 підручників і майже 900 художніх книг отримають українські діти за кордоном, які були змушені разом із матерями покинути Україну через вторгнення рф.

Освітнянський видавничий центр «ОРІОН» підготував підручники з усіх предметів для учнів 1-4 класів і з кількох дисциплін для школярів старшої школи. 650 примірників уже

відправили в Угорщину, таку ж кількість днями надішлють у Словаччину.

Крім цього, департамент освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної військової адміністрації передав майже 900 дитячих книг для переселенців у Словаччині. У Недільну українську школу в Братиславі також передали пазли та ігрові набори LEGO.

«Мінна безпека не без ПЕКа»

В умовах воєнного стану найголовніше – зберегти життя та здоров'я кожного українця. Небезпека може бути там, де її не чекаєш. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій спільно з видавництвом «Ранок» розмістило у відкритому доступі книжку «Мінна безпека не

без ПЕКа», яку важливо прочитати батькам разом із дітьми. Завантажити видання можна безкоштовно за посиланнями: 1 частина – <https://bit.ly/3EdAtMB>; 2 – <https://bit.ly/3KPblOO>

Посібник у форматі коміксу роз'яснює дитині основні правила поведінки з вибухонебезпечними предметами.

Дотримуйтесь правил поведінки в небезпечних ситуаціях: це може зберегти ваше життя!

3 нагоди Всесвітнього дня Космосу, 12 квітня 2022 року

Рада молодих учених при МОН України провела в онлайн-форматі круглий стіл

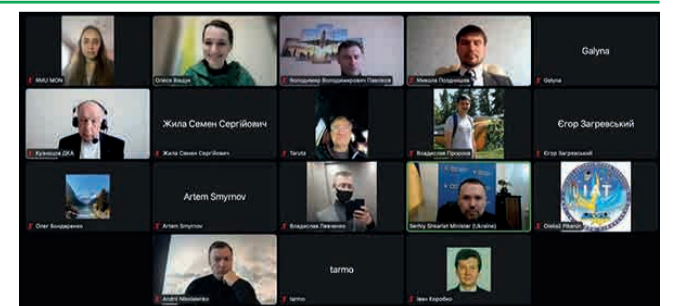
«Участь молодих учених України

в розвитку ракетно-космічної галузі в умовах війни»

Захід відбувся за участю міністра освіти і науки Сергія Шкарлета. Круглий стіл присвячено 25-річчю польоту першого космонавта України Леоніда Каденюка.

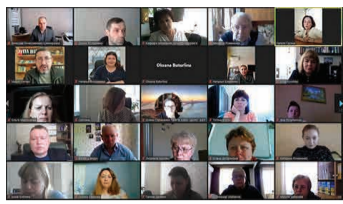
«У найскладніший для України час молоді вчені стали активними волонтерами та захис-

никами інноваційного дослідницького фронту нашої держави. Дякую кожному науковцю та бажаю подальших професійних успіхів заради розвитку України. Крім того, розумію та розділяю біль за зруйновану «Мрію», але я впевнений, що завдяки інноваційному потенціалу

молодих і активних науковців цієї сфери, ми відбудемо найбільший і найпотужніший у світі транспортний літак», – зазначив Сергій Шкарлет. Докладніше – <https://bit.ly/37b0Ab0>

Засідання ректорату

25 квітня у Дніпровській академії неперервної освіти провели чергове онлайн-засідання ректорату під головуванням ректора закладу Віктора Сиченка. Участь у ньому взяли проректори, директори навчально-наукових інститутів, факультетів, в.о. директора Дніпровського фахового педагогічного коледжу ДАНО, завідувачі кафедр, керівники структурних підрозділів та інші члени ректорату.

На порядку денному обговорили важливі питання діяльності Академії. Зокрема, ректор Віктор Сиченко розповів про розподіл обов'язків між проректорами закладу. Про виконання навчального навантаження викладачів звітувала заступник директора навчально-наукового інституту педагогіки Наталія Гірліна. Про організацію та здійснення навчального процесу в академії доповіли: директор навчально-наукового інституту педагогіки Віктор Швидун, директор навчально-наукового інституту управління Катерина Романенко, в.о. директора педколеджу Олена Степаненко та Наталія Гірліна. Завідувач кафедри філософії Ольга Висоцька та завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти Іван Безена розповіли щодо подачі статей до збірників Академії.

Крім цього, учасники засідання заслухали інформацію щодо стану сайту наукових збірників Академії, оновлення матеріалів до ЄДЕБО співробітниками закладу, результатів проведення моніторингу викладання якості знань тощо.

Усі структурні підрозділи Академії продовжують працювати у дистанційному режимі та організовувати освітній процес із використанням дистанційних технологій навчання згідно із затвердженим планом-графіком.

Наш кор.

14 квітня 2022 року відбулася II Всеукраїнська науково-практична конференція

«Освітня робототехніка»

До заходу долучилися науковці, освітяни, освітні експерти, представники компаній-постачальників робототехнічного обладнання, докторанти, аспіранти, студенти, школярі, вихованці центрів науково-технічної творчості, представники влади та роботодавців.

Організатори: Міністерство освіти і науки України, Дніпровська академія неперервної освіти, Дніпропетровський обласний центр науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді, Федерація організацій роботодавців Дніпропетровщини, Центр компетенцій ФОРД.

Конференція стала місцем перетину та поєднання в одному тематичному просторі різних дисциплінарних підходів, платформою для обміну досвідом науковців, педагогів-практиків, поштовхом до критичного аналізу проблем, перспектив, тенденцій розвитку освітньої робототехніки у світовій і національній освітянській практиці.

Основні напрями роботи конференції: 1. Філософія та соціологія сучасної робототехніки. 2. Нові напрямки досліджень у сфері освітньої робототехніки в умовах війни в Україні. 3. Технології дистанційного навчання в організації занять та проектної діяльності з робототехніки.

4. Міжнародний досвід упровадження робототехніки та науково-технічної творчості. 5. Освітня робототехніка, мехатроніка на шляху до майбутньої професії. 6. Розвиток алгоритмічного мислення та кодування у початковій школі. Методика упровадження курсів робототехніки для дітей молодшого шкільного віку. 7. Використання елементів робототехніки у викладанні навчальних програм природничої, математичної, інформатичної та технологічної галузей. 8. Модельні освітні програми «STEM» і «Робототехніка» у новому стандарті базової середньої освіти. 9. Проектна діяльність в контексті розвитку робототехніки. 10. Розвиток обдарованості та формування STEM-компетентностей на заняттях з робототехніки. 11. 3D-технології в контексті STEM-освіти. 12. Гейміфікація в освітньому процесі. 13. Вивчення та використання технологій штучного інтелекту у освітньому процесі. 14. Проекти учнів і студентів у сфері робототехніки.

Роботу конференції можна переглянути за посиланням – <https://youtu.be/8BkAdpn1EUQ>

Оксана БУТУРЛІНА, завідувач кафедри управління інформаційно-освітніми проектами Академії, кандидат філософських наук

7 квітня Дніпровська академія неперервної освіти для освітян області провела круглий стіл (семінар)

«Особливості організації та проведення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану»

У семінарі взяли участь керівник психологічної служби Дніпропетровської області Н.В. Савельєва, заступник директора з методичної роботи Дніпропетровського обласного методичного ресурсного центру В.П. Мушинський, працівники кафедри психології Академії, психологи та соціальні педагоги Дніпропетровщини.

Мета заходу – визначення основних напрямків роботи психологічних служб щодо організації та проведення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. Надання допомоги особистості у стресовому стані.

Першою виступила керівник психологічної служби Н.В. Савельєва з доповіддю «Організаційно-методичні аспекти супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану».

Наталія Володимирівна наголосила на необхідності консультування учасників освітнього процесу за допомогою телефону, створення кабінету психолога на сайті та у меседжері; розміщення на сайті інформації щодо роботи зі стресовими станами для педагогів, батьків і учнів. Також вона підкреслила, що психолог повинен мати особистісні ресурси та знання для такої роботи. Якщо їх немає, то краще не проводити цю роботу, щоб не зашкодити дитині або дорослому.

Віктор Мушинський приділив увагу самопомозі «Турбуйтеся про себе». Він надав рекомендації щодо психоемоційної гігієни для тих, хто надає кризову допомогу.

Завідувач кафедри психології, доктор психологічних наук Тетяна Гальцева розглянула методологічні засади надання психологічної допомоги учасникам освітнього процесу. У своїй доповіді вона ознайомила учасників семінару з моделлю Six Cs ізраїльського вченого Моше Фарчі. Акцентувала увагу на розвитку: позитивного мислення, самоефективності, навичок переведення агресії у корисну діяльність, активізуванні творчої активності учнів (малюнки про війну, складання віршів, казок тощо), дієвої емпатії, почуття вдячності людям, які допомагають боронити державу, місто, надають можливість вчитися та відчувати себе захищеними. Тетяна Гальцева підкреслила важливість пам'ятати: «Навчання (саморозвиток), повсякденна корисна праця та допомога іншим – це найкращі психотерапевтичні заходи, що зберігають психічне здоров'я людини в умовах воєнного стану».

Цікавою була доповідь старшого викладача кафедри В.М. Кротенко, яка зосередилася на проблемах вчителя: неготовності до дистанційного навчання, невмінні дистанційно контролювати роботу учня, дезадаптацію в умовах

війни. Було визначено показники стресостійкості, шляхи збереження власного здоров'я.

Старший викладач кафедри Олена Хватова доповіла про особливості соціально-психологічного супроводу тимчасово переміщених батьків і дітей. Визначила змістовні аспекти надання соціально-психологічної допомоги батькам, які пережили втрати та зазнали негативного впливу внаслідок військових дій.

Старший викладач кафедри Максим Реуцький звернув увагу психологів на те, що є неприпустимим при наданні психологічної допомоги, особливо у перші години, коли людина переживає травматичну подію. Про особливості дисоціативного стану та виведення з нього. Він надав рекомендації як людині самій зрозуміти, що з нею відбувається, та найпростіші правила психогігієни, які допоможуть зберегти здоров'я.

Доцент кафедри Олена Ковальчук виступила з доповіддю «Техніки психологічної самопомоги під час війни та розвиток навичок стресостійкості». Вона розглянула визначення понять «самопомоги» та «стресостійкості», а також динаміку емоцій у стресовій ситуації. Важливими факторами, що впливають на поведінку людини у стресових ситуаціях, виділено усвідомлення своїх емоцій та здатність керування ними, що є складовими емоційного компоненту

за моделлю Деніела Гоулмана.

Доповідач зробила акцент на тому, що серед технік самопомоги у час воєнного стану використовують прості, але дієві вправи: дихальні, зокрема квадратне дихання, застосовується при тривозі, страхах, паніці, заземлення, вправи спрямовані на відчуття тіла, техніка «Каракулі» для зняття психологічної напруги, а також самомасаж та духовні практики.

Доповідь завершувалась цитатою Віктора Франкла, автора наряду у психології – логотерапії, професора, який пройшов концетраційний табір, вижив та зберіг себе як особистість: «Не існує жодної життєвої ситуації, яка б не мала сенсу. Це пояснюється тим, що сторони людського буття, які здаються негативними, зокрема трагічна тріада – страждання, вина, смерть, – можуть бути оформлені в дещо позитивне, у досягнення, якщо підійти до них з правильного боку».

Психологи та соціальні педагоги були вдячні за доповіді. Кафедра запропонувала тим, хто потребує додаткових знань з даної проблеми, пройти курси підвищення кваліфікації з цієї тематики. Бажаючі можуть переглянути у Ютубі матеріали семінару за посиланням <https://youtu.be/kKDbCbNCfo>

Кафедра психології Академії

STANFORD MATHS TOURNAMENT

Учні 9 класу Дніпровського ліцею інформаційних технологій, команда Dnipro-LIT: Іван Балашов (капітан), Марія Маціяко, Дарина Можухова, Данило Носов, Юнна Хейфець та Єгор Терещенко взяли участь у щорічному студентському командному конкурсі Stanford Maths Tournament, який проводить Стенфордський університет. Тренер команди – вчитель математики ліцею Олена Сотніченко. Складні, але цікаві задачі, унікальна атмосфера змагання та спілкування, попередній процес тренування, корисний досвід та бажання якнайкраще опанувати математику та наступного року знов долучитися до змагань – такі перші дитячі враження.

Турнір складається з 4 основних етапів:

1. Power Round. Це командний етап на 95 хв, сфокусований на написання доведень (англійською). Він містить кілька тем, які зазвичай відмінні від тих, що традиційно пропонуються на математичних змаганнях. З кожної теми є коротка вхідна інформація, означення понять, які використовуватимуться, певна кількість теорем та 30-40 запитань по цій темі (деякі – на коротку відповідь, але частіше треба доведення деякого факту). Єдиний етап, що проводився цього року на платформі GradeScore.

2. Individual Round(s). Це єдиний індивідуальний етап змагання, кожен учасник обирає завчасно або дві частини (кожна має по 10 запитань з короткою відповіддю, на кожну відводиться по 50 хв) з 4-х представлених тем; Алгебра, Математичний аналіз, Дискретна математика та Геометрія, або одну загальну (25 запитань з короткою відповіддю, тривалість – 110 хв). Другий варіант позиціонується для тих, хто має менше спеціалізованого математичного досвіду. Проводився на платформі Contest Dojo.

3. Team Round. Це командний етап на 50 хв, який складається з 15 запитань з короткою відповіддю. Проводився на платформі ContestDojo.

4. Guts Round. Це командний етап на 80 хв, який складається з 9 серій по 3 запитання з короткою відповіддю в кожній, де команда, щоб перейти на наступну серію, має ввести відповіді до попередньої. Кожна серія є складнішою і оцінюється в більшу кількість балів. Проводився на платформі ContestDojo.

Бали команди за індивідуальний етап враховуються, як середнє арифметичне всіх балів учасників. Бали за командні етапи нормалізуються за десяткою найкращих студентів або за 10 % найбільш високих балів.

Після закінчення основних етапів учасників можуть запросити на Tiebreaker round, в якому за 15 хв треба коротко відповісти на 3 запитання. Той, хто набере найбільшу кількість балів, перемагає в цьому етапі, якщо ж є декілька таких учасників, то враховується час останнього правильного введення.

Усі, хто не зміг потрапити до Tiebreaker round (і ті, хто бере участь, але вже після його закінчення), можуть під'єднатися до годинних Mini-Events.

Марія Маціяко: «Гадаю, мені дуже пощастило з командою – ми зовсім не сварилися та знаходили консенсус у всіх задачах. Якщо мали різні думки, то прислуховувалися та з часом виходили на правильні розв'язки. До турніру ми готувалися, часто сидячи до глибокої

ночі, але ніхто не був проти – нас всіх по'єднує любов до математики! Турнір був важкий, проте ми зовсім не боялися складнощів! Усі 9 годин швидко минули за цікавими задачами, дружньою атмосферою та олімпіадним духом. Велика кількість учасників з усіх країн показала рівень знань серед інших школярів/студентів у світі. Зацікавилася темами, які я не знала. Насправді, дуже сподобалося, абсолютно точно братиму участь наступного року!»

Данило Носов: «Особливість турніру – небажання закінчувати вирішувати завдання, команда перетворюється на одне ціле і спільно діє. Завдання досить незвичайні та цікаві, деякі з них викликають труднощі та легке здивування. Особисто мені дуже сподобалося працювати в команді. Коли гурт об'єднаний єдиною метою – забуваються всі непорозуміння та конфлікти. Усі розуміють одне одного за лічені секунди, доповнюють команду чимось унікальним і неповторним. Це дуже цікаво, коли ти працюєш 9 годин, але не втомлюєшся. Весь турнір пройшов за мить, під кінець я засмутився, що завдання закінчилися. У майбутньому хочеться ще краще вивчити математику та взяти участь у турнірах наступних років!»

Дарина Можухова: «Стенфордська олімпіада тривала майже дев'ять годин, а саме вночі з 18:30 до 3:00. Проводилася вона

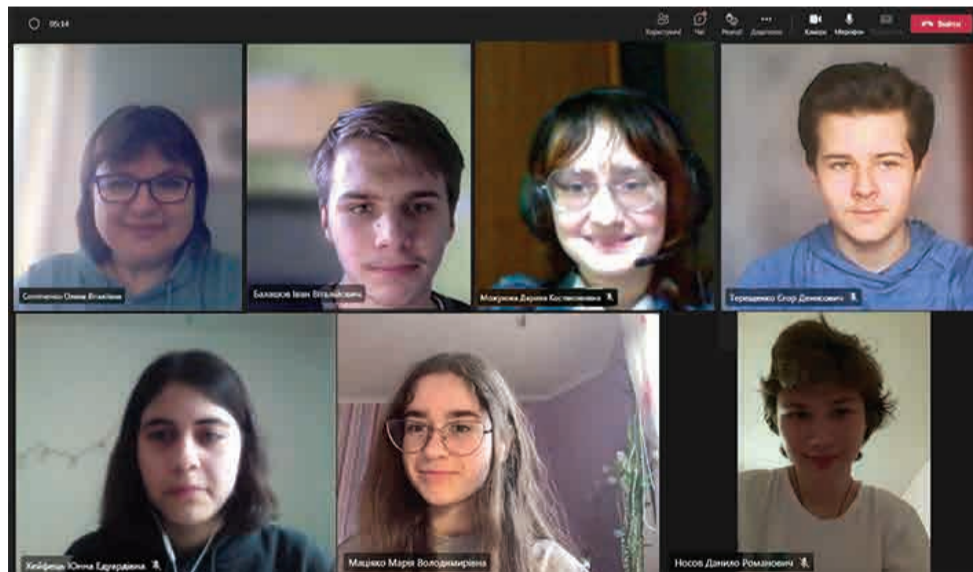
в онлайн-форматі: у спеціальному каналі дискорду ми мали право обмірковувати всією командою вирішення задач. Кожен з турів мав задачі на різноманітні теми з математики (починаючи з комбінаторики й геометрії, закінчуючи інтегралами та похідними). Між турами – перерви на перепочинок. Наша ліцейська команда не посіла якоесь почесне місце, оскільки складалася лише з учнів дев'ятого класу й чимало матеріалу стало новим для учасників. Але сам процес нашої комунікації – дуже цікавий і захоплюючий! Незважаючи на наші невдачі, хтось завжди міг пожартувати – й ми бралися за наступну задачу з великим ентузіазмом. Для мене участь у цій олімпіаді стала гарним поштовхом і нахненням ретельніше вивчати математику високого рівня».

Юнна Хейфець: «Під час змагання та підготовки до нього ми багато чому навчилися в математиці, а також здобули цінний та цікавий досвід командної роботи. Ці змагання надихають і мотивують мене на подальший розвиток і вдосконалення. Обов'язково хочу взяти участь у цьому змаганні наступного року».

Єгор Терещенко: «Я вперше брав участь у такому заході. Турнір особливий – вночі (різні часові пояси). Було чотири раунди та по закінченню – Mini-Event. Командна робота – це супер! Ми навчаємося доводити і відстоювати свої погляди та дослухатися до думки товаришів. Є такий вислів: «Жодна сила не робить людину великою та мудрою, як це робить сила праці, дружньої командної праці». Тому, на мій погляд, наша команда – це сила! Я б хотів, якщо мої товариші не заперечуватимуть, й надалі брати участь у таких змаганнях. Відчуття позитивної атмосфери у команді для здійснення спільної мети – перемоги – це особливі почуття відповідальності за себе і команду».

Наш кор.

На світлині команда та її керівник Олена Сотніченко

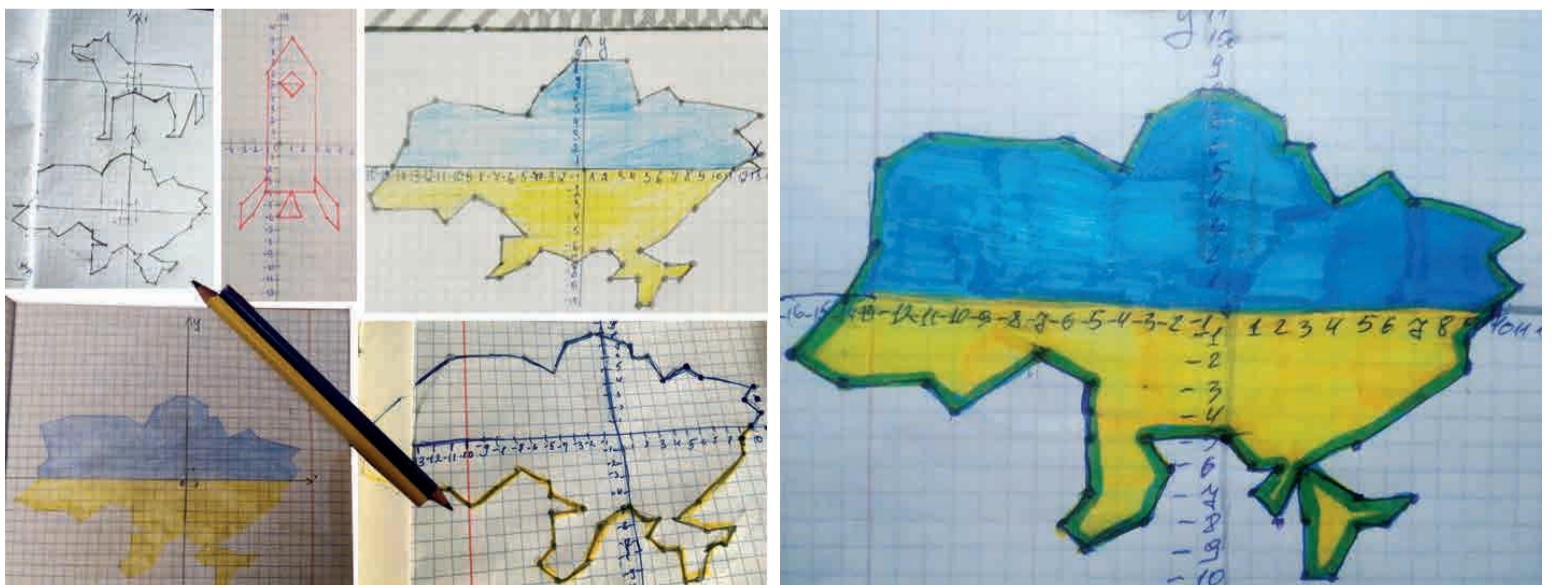

На уроці математики із шестикласниками Криворізької гімназії № 89 «Потенціал» при вивченні теми «Координатна площина» учні «малювали» точками за їх координатами. І це були не лише будинки, звірята та ракети, а й наша ненька – Україна. Діти на практиці переконалися, що математика може бути цікавою, захоплюючою та легкою.

Тримаймо освітній фронт!

#STEMтиждень_spring2022

Марія ЛОМАЧЕВСЬКА,
вчитель математики та
інформатики гімназії № 89
«Потенціал», м. Кривий Ріг

Координатна площина України

Патріотичне виховання у Новій українській школі

(про особливості національно-патріотичного виховання в сучасній школі)

«Україно, ти моя молитва,
ти моя розпука вікова...
Гримотить над світом люта битва
за твоє життя, твої права...
Народ мій є! Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить мій народ!»
(Василь Симоненко)

«Шматок землі, ти зवेशся Україною.
Ти був до нас. Ти будеш після нас.
Мій предковичний, мій умитий росами,
космічний, вічний, зоряний, барвінковий...»
(Ліна Костенко)

У час важкий і тривожний для рідної землі, для кожного з нас, згадуємо і захищаємось проникливими словами поетів. Адже вони, слова поетичні, не повинні мовчати, а значущість і широчінь їхнього емоційного спектру «неповторності, безсмертного дотику до душі» надає можливості мільйонам українців боротись за свою землю і вірити в Перемогу нині, в один з найтяжчих моментів нашої сучасної історії.

Отже, – про віру в Перемогу, про національний дух, **про патріотизм як духовно-моральну цінність.**

Метою патріотичного виховання дітей на сучасному етапі, у важкий воєнний час, у Новій українській школі є становлення громадянина-патріота. У змісті патріотичного виховання нині доцільно зосередитися на володінні **зростаючою особистістю** такими патріотичними цінностями, як любов до рідної землі, справедливий гнів до окупантів. Необхідно формувати розуміння національної ідентичності, уміння продемонструвати одвіку закладені риси української ментальності: непокірності, рішучості, відкритості, стійкості.

Пріоритетом сучасного патріотичного виховання має стати **вироблення переконаності юного покоління українців в єдності і миролюбності людей усіх регіонів України.** Завдяки щирому почуттю національної єдності, готовності захищати отчий край, родину, завдяки усвідомленій, діяльній підтримці воїнів-захисників неодмінно збережемо Україну єдиною й міцною державою, збережемо пам'ять про наших оборонців, про невинних жертв тяжкої війни.

Маємо низку документів щодо національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді (затверджена наказом МОНМС України від 31.10.2011 р. № 1243 програма «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів ЗНЗ України»; затверджена наказом МОН України від 16.06.2015 р. № 641 «Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді»; Указ Президента України від 18.05.2019 р. № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді»).

Змістовні, науково обґрунтовані дослідження щодо виховання патріотизму знаходимо у практичних розробках працівників Інституту проблем виховання НАПН України. Серед авторів науково-практичних матеріалів – І.Д. Бех, В.І. Кириченко, Ж.В. Петрочко, К.І. Чорна. Прислухаймося до їхньої думки про **духовну силу патріотизму особистості:** «Слід

констатувати, що серед сучасних напрямів оновлення освіти передбачається удосконалення виховного процесу, зокрема формування патріотизму, прагнення до взаєморозуміння, дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, традицій і надбань українського народу. Серед цінностей, з якими наше суспільство пов'язує подальші прогресивні зміни, **патріотизм особистості** виявляється пріоритетним».

Щодо обґрунтування зазначеної тематики варто також ознайомитись з ідеями видатних українських педагогів: Григорія Сковороди, Григорія Ващенко, Софії Русової, Василя Сухомлинського, Мирослава Стельмаховича (добірка узагальнених думок учених – в інформаційному довіднику «Видатні українські педагоги», Тернопіль, «Мандрівець», 2010). Проблеми патріотичного виховання юного покоління актуалізуються у працях, авторитетних у наукових колах, у сучасному шкільництві педагогів, освітян-практиків – Василя Кременя, Олександри Савченко, Володимира Калошина, Юрія Руденка, Григорія Васиновича, Галини Ковганч та інших. Практичні рекомендації з питань виховання патріотизму у школах Дніпропетровщини висвітлюються на сторінках обласної педагогічної газети «Джерело» (№ 21-32/2008, № 21-30/2009, № 21-24/2015...). У матеріалах обласних конкурсів новітніх педагогічних ідей і виховних технологій 2005, 2019 р.р. «Виховуємо патріотів України» педагогами Дніпропетровщини запропоновано безліч різних підходів, стратегій, моделей, комплексних програм національно-патріотичного виховання школярів (наказ Дніпровської академії неперервної освіти від 16.05.2019 р. № 147, аналітична довідка). Багато з них доцільно взяти до уваги і в наш час, розробити осмислену програму дій щодо формування духовної сили патріотизму у свідомості наших дітей.

Учитель є носієм не лише знань, умінь і навичок, а й високої моральної культури, духовності. Провідним принципом педагогічної етики є принцип громадянськості й патріотизму. Наші школярі мають чітко уявляти, в чому полягає благо Батьківщини. І за формування таких уявлень відповідає саме педагог. Він має всіляко сприяти піднесенню в душах учнів щирого патріотичного почуття. Це почуття закладено в людині генетично, однак розвивається чи деформується воно під впливом оточення. Щира любов до Батьківщини досягає вершин лише тоді, коли вона усвідомлена. І саме патріотизм та громадянськість мають об'єднати та зберегти незалежну державу – Україну. Отже, завдання кожного педагога – сіяти зерна любові, поваги до отчого дому, до рідної землі в душах – своїх і учнівських.

Нині, в умовах сучасних трансформацій і викликів, виникає нагальна потреба переосмислення проблеми виховання патріотизму, перегляду й

переоцінки зробленого в мирний час... Серед завдань, що постають перед учасниками освітнього процесу, визначаємо, насамперед, такі:

- поглиблення знань про патріотизм як суспільну та особистісну цінність; якості людини-патріота; основні тенденції, зміст, підходи до виховання громадянина-патріота;
- посилення мотивації щодо здійснення патріотичного виховання; використання інноваційних форм і методів виховної діяльності з дітьми, партнерської взаємодії щодо патріотичного виховання в місцевій громаді;
- формування практичних умінь та навичок щодо організації продуктивної педагогічної взаємодії з дітьми, розроблення та реалізації системних заходів, програм з патріотичного виховання.

Варто також зосередитись, з'ясувати відповіді на запитання:

- **Вектори діяльності нашої школи у системі патріотичного виховання дітей. Які вони?**
- **Якими є сучасні, змістовні й дієві напрямки, виховні практики формування ціннісного ставлення особистості до всього рідного, святого?**

Зважаючи на базові положення концепцій і програм з національно-патріотичного виховання, враховуючи особливий формат освітнього процесу сьогодення, багатий досвід і перспективний потенціал традицій шкіл області, пропонуємо **орієнтовний перелік заходів з питань посилення патріотичного виховання в сучасних шкільних колективах.**

1. Підготовка та проведення онлайн-тренінгів з патріотичного виховання для вчителів-наставників, класних керівників, вихователів.

Структура програми тренінгів може містити **чотири блоки**, кожний з яких має власну мету, конкретний зміст, що логічно продовжує попередній і розкривається відповідно до завдань програми.

Перший блок. Патріотизм як особистісна та суспільна цінність.

Другий блок. Матриця патріотичного виховання у сучасному вимірі.

Третій блок. Партнерство у патріотичному вихованні.

Четвертий блок. Технологічне забезпечення патріотичного виховання.

2. Напрямки патріотичного виховання.

...Виховне середовище школи охоплює весь освітній процес. Це – інтегровані навчальні заняття, спілкування, позаурочне життя дітей. Це нині – сплеск інтересу і прояву патріотичних почуттів, громадянських ініціатив, волонтерської діяльності і нових ставлень до історії, культури, традицій, до – людини.

У сьогоденні розуміємо: пізнання і прийняття дитиною свого роду й родово, історичних шляхів Батьківщини, її мови, її традицій, її природи, її праці, її талантів, величі й стійкості відомих краян – це потужне джерело і міцне підґрунтя у вихованні дітей та молоді. При цьому варто пам'ятати: **до патріотизму не треба закликати,**

його треба дбайливо виховувати. І це нелегка, але вкрай важлива місія сім'ї, школи, суспільства.

3. Дієві форми зростання й посилення патріотичних почуттів, активних справ школярів у житті родини, класу, школи, громади.

...Ефективність виховання патріотизму значною мірою залежить від реалізації діяльнісного підходу. При цьому усвідомлюємо, що навчання, виховання і розвиток – це єдиний освітній процес, у якому зберігається триєдність знань, відносин, діяльності. Серед базових понять Нової української школи – дитиноцентризм, педагогіка партнерства, формування ціннісних орієнтирів.

...У патріотичній спрямованості виховного процесу школи пріоритетними є **інтерактивні, проблемні, діалогові, дискусійні форми спілкування.** Детальний перелік можливих практичних форм зростання патріотичних почуттів, турбот і справ юних громадян (з урахуванням вікового принципу) знаходимо на сторінках багатьох методичних видань, у доступних якісних соцмережах.

...Сучасна реальність, «нове життя нового прагне слова». До вже відомих традиційних технологій додаємо інноваційні, змістовні й цікаві для дітей і дорослих. Серед таких – віртуальні подорожі, історичні квести, кінозали, естафети, флешмоби, соціальні проекти, літературні майстерні, майстер-класи, фотокорісажі, весняні толоки, марафони мультимедійних проектів, родинні воркшопи, дебати, сторітелінги, лепбуки, «мікрофони», сенкани, круглі столи і таке інше.

...Важливо професійно і творчо налагоджувати продуктивну взаємодію з дітьми та учнівською молоддю для мотивації **зростаючої особистості** до активного вияву соціальної позиції патріота-громадянина.

Шановні колеги, освітяни Дніпропетровщини! Усі ми нині перебуваємо в одному з найскладніших, найважчих періодів своєї історії. У зверненні міністра освіти і науки України Сергія Шкарлета наголошується: «Кожен з нас робить усе можливе, аби Перемога була ближче. Хтось звертається в молитві до Бога, а хтось продовжує вчити і навчатися та міцно тримати освітній фронт. Саме завдяки такій взаємодії та зусиллям гордого народу, який любить свою Батьківщину понад усе, провалилися плани загарбників захопити нашу землю. Ми обов'язково переможемо! Ми побудуємо ще кращу Україну! Ми ніколи не забудемо подвиг наших героїв!...»

З вірою, з надією, з любов'ю – бережімо і навчаймо наших дітей! Цінуймо життя! Будьмо впевнені в собі, у нескореності волі, нездоланності духу рідного народу! Допомогаймо тим, хто потребує допомоги. Разом ми – сильні! Переможемо!...

Тетяна РИГА, методист навчально-методичної лабораторії професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників Академії

Проблема сексуального насильства під час воєнного конфлікту

Феномен гендерно зумовленого насильства (ГЗН) під час воєнного конфлікту завжди був та на жаль залишається широко поширеним явищем. Гендерні стереотипи наявні в різних суспільствах та гендерні ролі, що неминуче впливають із них, визначають відмінності у тому, як чоловіки, хлопчики, жінки та дівчата стикаються з конфліктом. Це відбувається тому, що чоловіки, жінки та діти: мають різний статус; символізують різні речі для своїх громад та тих, хто на них нападає; стають об'єктами нападу по-різному, та їх травми мають різні соціальні й економічні наслідки; мають різні обов'язки у своїх сім'ях та громадах, і тому потрапляють у біду по-різному; мають різні способи підтримання існування, доступ до економіки готівкових розрахунків та здатність претендувати на майно, володіти майном та успадковувати його; все це впливає на ресурси, до яких вони мають доступ, щоб полегшити своє виживання та відновлення. Гендерно-зумовлене насильство описується як «будь-яка шкідлива дія, скоєна проти волі особи та базується на соціально приписаних (тобто гендерних) відмінностях між чоловіками та жінками». Вона полягає у вчинках, які завдають фізичної, сексуальної чи психічної шкоди або страждання, загрози таких дій, у примусі та інших формах позбавлення волі.

Крім того, традиційні патріархальні соціальні моделі часто зображують жінок і дівчат покірними, пасивними та менш цінними у порівнянні з чоловіками. Жінки та дівчата можуть також розглядатися як символ сім'ї, чесний і непорочний, і тому – як «природні» жертви. Ці моделі стимулюють скоєння сексуального насильства проти жінок і формують його різні прояви, мотиви та ймовірність того, що це вважатиметься нормою і не визнаватиметься жахливим порушенням.

Сексуальне насильство називають «найбільш прямим і небезпечним типом гендерно-зумовленого насильства, що здійснюється в надзвичайних ситуаціях». Усі форми сексуального насильства можуть загалом вважатися актами ГЗН, проте не всі форми ГЗН є сексуальними за характером.

Відповідно до Римського статуту міжнародного кримінального суду формами сексуального насильства, які відносяться до воєнних злочинів є: зґвалтування, сексуальне рабство, примушування до зайняття проституції, примусова вагітність чи аборт, примусова стерилізація, примусове оголення тіла, передача захворювань, поневолення, торгівля людьми та інші.

Сексуальне насильство заборонено згідно з різними договорами міжнародного гуманітарного права (МГП), прав людини, включно з правом на безпеку, заборонаю дискримінації, катування та жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність поводження або покарання, та згідно з міжнародним кримінальним правом.

Говорячи про міжнародні збройні конфлікти та їх заборону, на наш погляд, доцільно почати з положень Женевських конвенцій 1945 року. Так, Женевська конвенція про поводження з військовополоненими 1949 року у статті 14 передбачає, що військовополонені «за всіх обставин мають право на повагу до їхньої особи й честі» і що «з жінками необхідно поводитися з усією повагою, зумовленою їхньою статтю». Положення Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни 1949 року носять більш чіткий характер: стаття 27 передбачає, що «жінки потребують особливого захисту від будь-якого зазіхання на їхню честь, і, зокрема, захисту від зґвалтування, примушування до проституції чи будь-якої іншої форми посягання на їхню гідність».

Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів 1977 р. у статті 75 передбачає заборону «знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі». Стаття 76 надає жінкам безпосередній захист від «зґвалтування, примусу до проституції і будь-яких інших форм непристойних посягань», а стаття 77 гарантує захист дітей «від будь-якого роду непристойних посягань».

Попри пряму заборону зґвалтування та інших форм сексуального насильства, ці положення зазнають критики через те, що не відображають серйозності цих злочинів, та того факту, що вони становлять посягання не лише на фізичне, але й на психічне здоров'я потерпілої особи.

У контексті неміжнародних збройних конфліктів насамперед необхідно проаналізувати спільну для

чотирьох Женевських конвенцій статтю 3, визнану Міжнародним Судом ООН такою, що закріплює «елементарні міркування гуманності» застосовні до всіх видів збройних конфліктів. Спільна стаття 3 забороняє сексуальне насильство через заборону «насильства над життям й особистістю, зокрема всіх видів вбивств, завдання каліцтв, жорстокого поводження й катування», а також заборону «наруги над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження».

Ці положення доповнюються Додатковим протоколом до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру 1977 р. Він закріплює більш чітку заборону сексуального насильства у статті 4, а саме – «знущання над людською гідністю, зокрема, образливе поводження, зґвалтування, примус до проституції або непристойне посягання у будь-якій формі» щодо всіх осіб, які не беруть безпосередньої участі або припинили брати участь у військових діях. Значимість цієї норми полягає в тому, що вона є першою нормою МГП, яка встановлює безпосередню заборону зґвалтування, що стосується не лише жінок, але й чоловіків.

Норми звичаєвого МГП також забороняють зґвалтування та інші форми сексуального насильства. Зокрема, у Дослідженні Міжнародного комітету Червоного хреста щодо звичаєвого права говориться про те, що ця заборона діє як під час міжнародних, так і неміжнародних воєнних конфліктів та спрямована на захист людей. Норми звичаєвого МГП передбачають найбільш всеохоплюючий захист від сексуального насильства, зокрема тому, що поширюються на необмежене коло осіб незалежно від їхньої статі, та застосовуються до широкого кола форм сексуального насильства.

В обставинах воєнного конфлікту, надзвичайної ситуації та переміщення сексуальне насильство не обмежується актами про сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом та звірствами (СНПКЗ) – насправді воно переважно стає наслідком розпаду громадських і сімейних структур, браку безпеки та верховенства права і панування безкарності. Це, зазвичай, відбувається на тлі нерівності, наявності якої може призвести до того, що жінки, діти та сексуальні меншини стають особливо вразливими та зазнають крайніх форм гендерно-зумовленого насильства, скоюваного озброєними комбатантами або цивільними особами, незнайомцями або інтимними партнерами.

Найбільш поширеними формами гендерно-зумовленого насильства під час воєнного конфлікту є зґвалтування або будь-який інший напад сексуального характеру, вчинений стосовно жінок, дівчат, чоловіків або хлопчиків. Зґвалтування в умовах воєнного конфлікту часто носять особливо жорстокий характер і часто включають групові зґвалтування та зґвалтування з використанням сторонніх предметів. Його наслідки можуть бути жорстокими і полягати у сильному фізичному та психологічному впливі на жертв та інших свідків. Сексуальне насильство може спричинювати глибокий дестабілізуючий ефект на громади та населення в цілому.

На відміну від інших форм насильства, які відбуваються під час конфлікту, інформація про сексуальне насильство часто є недостатньо висвітленою та неповністю задокументованою. Жертви сексуального насильства стикаються зі значними труднощами у доступі до послуг, механізмів правосуддя та інших постконфліктних засобів правового захисту.

Деякі потерпілі не повідомляють інформацію через накладену суспільством стигму, сором і приниження, та через виснажливу травму, пережиту потерпілими та їхніми сім'ями. Інші бояться ostrакізму з боку подружжя, інших членів родини та своєї громади. Деякі бояться подальшого насильства, зокрема, помсти або так званих вбивств честі. Жертвам також не вистачає довіри до органів влади, наприклад, до національної поліції або до міжнародних миротворців чи слідчих. Інколи жертви сексуального насильства можуть стикнутися з кримінальним переслідуванням за звинувачення в гомосексуалізмі або перелюбстві.

Сексуальне насильство у воєнному конфлікті відрізняється від сексуального насильства «в мирний час» особливостями, які виходять за межі умов і мотивів. Сексуальне насильство в конфлікті часто має такі характерні риси:

Тривале насильство та загальна небезпека. Часто сексуальне насильство скоюється не ізольовано, а скоріше як частина широкої кампанії злочинів

(наприклад, масових вбивств, мародерства). Потерпілі від СНПКЗ особи, найімовірніше, будуть також і потерпілими від інших злочинів і свідками інших злочинів. Безперервність насильства та властива конфлікту небезпека означають, що більшість потерпілих від сексуального насильства не може повернутися додому або втекти в безпечне місце після нападу. Реальні загрози фізичної небезпеки все ще існують, тому потерпілі можуть бути нездатні вийти з постійного стану тривоги, страху та хвилювання. Іноді потерпілі можуть бути вимушені співіснувати з порушниками, або тому, що живуть в одній з ними громаді, або тому, що працюють у розташованих поблизу місцях. Вони можуть жити з цілком обґрунтованим страхом, що їх можуть знову зґвалтувати або вчинити напад – і з багатьма це дійсно трапляється.

Публічний характер дій. Часто, хоча не завжди, СНПКЗ є публічним злочином: його свідками стають інші жертви, солдати або члени громади. Дружин гвалтують на очах у їхніх чоловіків, над чоловіками вчиняють сексуальну наругу на очах у інших затриманих, на дітей нападають на очах їх батьків і навпаки. Щодо громад, етнічних груп і сексуальних меншин можуть вчинити колективний сексуальний терор. Публічність таких актів може посилювати у потерпілих відчуття ганьби та сорому. Така ситуація може призвести до того, що ці люди вважатимуть себе символом поразки всієї громади, а свідки – батьки, родичі чи інші – відчують, що вони не змогли захистити своїх близьких.

Жорстокість дій. Сексуальне насильство в конфлікті може бути особливо жорстоким, садистським, ксенофобним і жінконеапативним. Часто жертв гвалтують групою, і з кожним наступним гвалтуванням ще більш жорстоко. Фізичні травми, що супроводжують сексуальне насильство, можуть бути особливо тяжкими, та містять каліцтво або інші травми генітальної зони. Надзвичайна жорстокість, дегуманізація та об'єктивізація, які спостерігаються в багатьох формах сексуального насильства в конфлікті, означають, що багато жертв страждає від серйозних фізичних і психічних травм, щодо яких вони часто не отримують належної допомоги.

Алгоритм дій при зґвалтуванні

1. Спробуйте знайти для себе максимально безпечне місце.
2. Самостійно задокументуйте факт злочину, за можливості зробіть фото та відео, зафіксуйте можливих свідків.
3. Для найбільш критичних дій є 72 години. За цей час потрібно встигнути випити пігулку екстреної контрацепції (постинор/ексапел) та звернутися до найближчої лікарні (у випадку, якщо ви знаєте, що акт сексуального насильства був незахищений).
4. Протягом першої доби потрібно повідомити про випадок сексуального насильства патрульну поліцію/місцевий штаб ЗСУ або хоча б ТРО. Обов'язково повідомити всі деталі, які можна пригадати, надати звіт лікаря про травми (за можливості). В ідеалі дзвонити поліції на 102 можна вже в той час, коли ви йдете до лікаря.
5. Протягом 72 годин також варто потрапити до лікаря-гінеколога, бажано – акушера-гінеколога чи гінеколога-хірурга. Лікар має детально оглянути, зафіксувати наявні травми та дати кваліфіковану консультацію, яка медична допомога буде необхідна. Також лікар зможе виявити ті травми, де міг бути контакт кров-кров, і підказати, чи є необхідність терміново звертатися до лікарні. Якщо немає можливості зробити огляд у клініці, спробуйте знайти в аптеці чи у волонтерів гінекологічний набір із дзеркалом та стерильні медичні рукавиці.

6. Постконтактна профілактика – це надзвичайно важка для організму штука, тому вдаються до неї зазвичай тоді, коли є дуже великий ризик інфікування. Ризик отримати ВІЛ при одноразовому незахищеному статевому контакті в пасивній ролі коливається від 0,15 до 1,5 % та загалом оцінюється як низький (якщо при цьому не було супутніх травм, коли був контакт кров/кров).

7. Обов'язково – звернутися по юридичну та психологічну підтримку до психотерапевта і психіатра. Зґвалтування – це одна з найстрашніших травм для психіки. Людині, яка пережила цей кошмар, обов'язково потрібна кваліфікована допомога.

Ірина КОБЗЄВА, директор Навчально-методичного центру забезпечення якості освіти Академії

КОРИСНІ РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

Міністерство освіти і науки України створило перелік корисних ресурсів для дорослих

і дітей щодо психологічної підтримки, навчання та інформування (<https://bit.ly/3igkrqZ>)

Пропонуємо нашим читачам деякі освітні платформи з цього переліку

✓ **Державні центри позашкільної освіти** продовжують робити все можливе задля розвитку здібностей і формування вмінь учнівської молоді, адже освіта – найпотужніша зброя на всі часи.

Із розкладом можна ознайомитися за посиланнями:

• Національний центр «Мала академія наук України» – <https://man.gov.ua/>, <https://www.facebook.com/JAS.Ukraine>

• Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді – <https://nenc.gov.ua/>, https://t.me/education_nenc

• Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства та туризму учнівської молоді – <https://patriotua.org/znan-nia-dlia-peremohy/>

• Український державний центр позашкільної освіти – <https://udcpro.com.ua/novyny>

✓ Перша та найбільша **дистанційна школа України «Оптіма»** надає можливість безоплатно навчатися для понад 100 тисяч дітей за благодійним пакетом «3 ОПТИМізмом у серці», а завдяки співпраці з Міністерством освіти і науки України всі діти зможуть отримати документи про освіту.

Долучитися до навчання дуже просто: достатньо перейти на сайт школи [optima.school](https://t.me/OptimaSchool) (<https://t.me/OptimaSchool>) та подати заявку (<https://bit.ly/3z3fTt3>). Також ви можете звернутися до контакт-центру школи за тел.: (067) 3339187; (099) 3339187.

✓ Викладачі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця розробили сучасний інтерактивний **курс із вивчення української мови**, який стане у пригоді під час підготовки до вступу.

Навчальна програма містить 27 тем, стислу теорію (правила та приклади), практичні інтерактивні вправи, відеоуроки, контрольні роботи та консультації викладачів. Доступ (<https://bit.ly/3u5wM82>) до курсу безкоштовний і не потребує реєстрації.

Для підтримки школярів також створено чат-бот (https://t.me/zno_ukr_hneuc_bot), який допоможе підготуватися до Національного мультипредметного тесту (НМТ).

✓ Також Харківський університет у партнерстві з провідною українською IT-компанією SoftServe розробили **чат-бот із математики «ЗНОматематика: BOTChallenge»**,

який продовжує функціонувати і допомагати готуватися до іспитів учням 9-11 класів. ЗНО BOT Challenge – змагання, яке протягом останніх 5 років допомагає школярам готуватися до складання іспиту з математики.

Учень має заповнити реєстраційну форму у чат-боті. Учасник отримує завдання, а якщо вказує правильну відповідь – нараховуються бали. Завдяки правильним відповідям учні піднімаються турнірною таблицею. Переможці визначаються найбільшою кількістю балів станом на 2 червня 2022 р., вони отримають гаджети для навчання: I місце – ноутбук HP; I і III місця – Apple iPad. Детальніше – <https://bit.ly/3DqP1rA>

Дія

✓ Навчання цифрової грамотності доступне кожному громадянину завдяки **Національній онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта»** (<https://osvita.dia.gov.ua/>). Проект спрямований сформувати цифрові компетентності, аби ефективно та безпечно використовувати сучасні технології в роботі, навчанні, професійному та особистісному розвитку.

✓ Сайт **інтерактивних симуляцій PhET** (<https://phet.colorado.edu/uk/>) – це проект University of Colorado Boulder для створення і використання безкоштовних інтерактивних симуляцій з математики і наук про природу. PhET-сіми здійснені на основі наукових педагогічних досліджень і спонукають учнів до навчальних експериментів, використовуючи інтуїцію в середовищі, подібному до гри.

✓ МОН України спільно з Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді та лабораторією позашкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України розробили **наскрізну навчальну програму з позашкільної освіти оздоровчого напрямку «Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій»** (<https://bit.ly/3qWEH4S>), а також **методичні рекомендації** (<https://bit.ly/3wWyE4Q>) до неї.

Матеріали будуть корисними педагогічним працівникам закладів позашкільної освіти (обласним, районним, міським), які організують роботу для різних категорій учнівської молоді.

✓ В **онлайн-школі МАТЕМА** триває цикл безоплатних занять з математики для учнів 1-10 класів. Щотижня школа публікує графік уроків із посиланнями на

трансляцію у Ютубі. Учителі в реальному часі пояснюють нові теми і відповідають на запитання учнів із подальшим відеозаписом уроків. Після кожного заняття на учнів чекає домашнє завдання. Розклад уроків – у чат-боті МАТЕМА (<https://bit.ly/3wN6p8C>).

✓ Безкоштовна **онлайн-школа від STUDY.UA** (<https://bit.ly/3txu2Ae>). Ментори допомагають учням впоратися з негативними емоціями та стресом. Це спільнота, де учні можуть знову відчути себе «в класі».

STUDY.UA – це предмети української шкільної програми, поглиблена англійська мова – створення презентації та написання есе, IT-предмети – програмування, графічний дизайн та 3D, підготовка до вступу до ВНЗ за кордоном – IELTS, розвиток навичок тайм- та стресс-менеджменту, пробні іспити.

✓ Платформа **99math** (<https://99math.com/>) англійською мовою надає вчителям, учням 1-6 класів України та українським біженцям безкоштовний доступ до математичної гри.

✓ **Центр дистанційної освіти «Джерело»** надає безкоштовний доступ до навчальних матеріалів пакету «Слухач» (1-11 класи) до кінця навчального року майже 6 000 українським дітям для самонавчання. Онлайн-заклад 7-й рік здійснює освітній процес та має відповідну ліцензію.

Зареєструватися можна за посиланням – <https://cdo.org.ua/reg/>; вхід у навчальну систему – <https://chat.cdoplus.org.ua/>, вхід до батьківського кабінету – <https://chat.cdoplus.org.ua/payer/>

✓ **Спільнота вчителів Junior** (<https://youtube.com/c/JuniorZUA>) спільно з МОН України, Інститутом модернізації змісту освіти та Комітетом фізичного виховання та спорту розпочали серію онлайн-уроків #перемагаєморазом, які входять до Всеукраїнського розкладу (<https://bit.ly/3I05Qup>). Трансляція відеоуроків для школярів 5-11 класів відбувається на телеканалах ПЛЮС-ПЛЮС, «Піксель» та «Суспільне», а також платформах онлайн-телебачення MEGOGO (<https://megogo.net/ua/>), Київстар ТБ (<https://tv.kyivstar.ua/ua/>), 1+1 video (<https://1plus1.video/>), Sweet.tv (<https://sweet.tv/>) та VoliaTV (<https://tv.voliam.com/vod/82>).

✓ **Міжнародна приватна школа «STAR TIME»** (<https://school.startime.ua/online-school>) для дітей 6-10 років запустила безкоштовний курс із розмовної англійської мови. Уже протягом 12 років вони успішно створюють дитячі центри, садочки та приватні школи в Одесі та Києві.

✓ **Застосунок для здійснення лабораторних робіт із фізики, хімії та біології «AR_Book»** – інтерактивний помічник у проходженні шкільної програми, розроблений компанією Flexreality. Завантажити застосунок можна за посиланнями: App Store – <https://apple.co/3JightI>; Google Play – <https://bit.ly/3x4It0V>

✓ **Український онлайн-заклад «Школа з собою»** (<https://schooltogo.online/>) стане у пригоді учням 1-10 класу та їхнім батькам. Школа проводить уроки за українською навчальною програмою та надає психологічну підтримку батькам і дітям. Навчання безкоштовне і відбувається на спеціально розробленій інтерактивній платформі з постійним доступом до матеріалів уроків. Школу можна відвідувати у першій половині дня за повноцінним розкладом та у другій – у межах факультативного навчання: окремі предмети української школи та шкільний клуб (мистецтво, IT-скілс тощо). Контактна інформація: schooltogo.online

✓ **Viber-спільноти**, що стануть у пригоді в умовах воєнного стану:

• **«EdEra для школярів»** (<https://bit.ly/3LoOkSP>) – ресурс курсів, освітніх трендів та ефективного навчання. Тут також наявна інформація про те, як бути в безпеці під час війни;

• **«Освіторія»** (<https://bit.ly/3rVzGe5>) – медіаканал про освіту та виховання дітей в Україні;

• **«Матема»** (<https://bit.ly/3rW6G5Z>) – чат-бот безоплатних занять з математики;

• **«Підтримка для дітей»** (<https://bit.ly/3vTuQ2u>) – спільнота для психологічної допомоги дітям;

• **«Школа інфо»** (<https://bit.ly/37NSs0i>) – найбільший освітній публік України з онлайн-уроками, новинами та навчальними лайфхаками.

За інформацією Міністерства освіти і науки України

